

VERGİ MEVZUATINDA GÜNCEL GELİŞMELER

HAZIRLAYAN**Hakan DEĞİRMENCİ**

Vergi Müfettişi

Hazine ve Maliye Bakanlığı

**VERGİ MEVZUATINDA
GÜNCEL GELİŞMELER****● 527 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği**

24.03.2021 tarih ve 31433 sayılı Resmi Gazete'de 527 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğde;

a) Anılan Tebliğin yürürlük tarihinden önceki düzenlemelere göre akaryakıt istasyonlarında araçlara yakıt veren pompa ünitelerine bağlanma zorunluluğu bulunan ödeme kaydedici cihazların (**EN Pompa ÖKC**), elektronik ortamda anlık veri aktarımı yapabilen, güvenlik seviyesi yükseltilmiş ve bu Tebliğle diğer özellikleri belirlenen "Yeni Nesil Akaryakıt Pompa Ödeme Kaydedici Cihazlar (**YN Pompa ÖKC**)" haline dönüştürülmesine,

b) Akaryakıt istasyonu işletmecilerinin akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihazlardan gerçekleştirilen satışlara (LPG, doğalgaz, elektrik ve benzerleri de dahil) ait mali bilgileri elektronik ortamda bildirim zorunluluğuna,

c) YN Pompa ÖKC bilgilerinin (üretim, aktivasyon, hurdaya ayırma, devir, bakım ve benzeri işlemlere ait) takip edilmesi, bu cihazların üreteceği fiş veya rapor bilgilerinin Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen teknik standartlara uygun olarak gizlilik ve güvenliği sağlanarak top-

lanması, saklanması, işlenmesi, anlık ve/veya periyodik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e iletilmesi, mükellefler ve ÖKC üreticilerine sunulması ve raporlanması hizmetlerini gerçekleştirmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığınca "Akaryakıt Pompa Ödeme Kaydedici Cihazlar Terminal Servis Merkezleri"nin yetkilendirilmesine ve çalışmalarına,

ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

● YN Pompa ÖKC'lerin Onayı Ve Teknik Özellikleri

ÖKC üreticileri tarafından akaryakıt istasyonlarında pompa ünitelerine bağlanarak kullanılmak üzere anılan Tebliğin yayımı tarihinden itibaren yapılacak yeni marka ve model onay başvuruları, anılan Tebliğde ve ynokc.gib.gov.tr adresinde Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanacak ilgili teknik kılavuzlarda nitelikleri belirtilen YN Pompa ÖKC'ler için yapılabilecektir.

YN Pompa ÖKC'ler aşağıdaki süreçler tamamlandıktan sonra mükellefler tarafından kullanılabilir:

a) Onay süreci, üretici veya ithalatçı firmaların 9/2/1985 tarihli ve 18661 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin

Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkındaki Kanunla İlgili Genel Tebliğ (Seri No:1)'in VIII numaralı bölümünde sayılan bilgi ve belgelerle birlikte Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapacakları başvuru ile başlar. Onay başvurusunda bulunan firmalar idari ve teknik incelemeye tâbi tutulur. Firmaların idari incelemeleri Vergi Denetim Kurulu Başkanlığınca gerçekleştirilir. 3100 sayılı Kanuna göre Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan onay alan ÖKC üreticilerinin daha önce yapılan idari incelemeleri geçerli sayılır. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan onay almış firmalar gerek görülmesi hâlinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından tekrar idari incelemeye tâbi tutulabilir.

b) YN Pompa ÖKC'lere ilişkin teknik incelemeler, Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından yapılır. Gelir İdaresi Başkanlığı, gerek görmesi hâlinde TÜBİTAK dışındaki kurumlara da inceleme yaptırabilir. İdari incelemeleri müspet olan firmalara, yetkili kurumlarca yapılan teknik incelemelerin de müspet olması hâlinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na onaylanan cihazların marka ve modelleri itibarıyla onay belgesi verilir. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan onay alan firmalar ile YN Pompa ÖKC'lerin marka ve modelleri ynokc.gib.gov.tr internet sitesinde ilan edilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca onaylanacak YN Pompa ÖKC'lerin aşağıda yer verilen teknik özelliklere sahip olması gerekmektedir:

a) Akaryakıt satış işleminin Pompa ÖKC'de başlaması ve Pompa ÖKC'de sonlandırılması esastır. Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ (Seri No: 58)'de de belirtildiği üzere; akaryakıt satışının taşıt plaka numarası girilerek gerçekleştirilmesi,

taşıt plaka numarası girilmeden akaryakıt satışının yapılamaması ve akaryakıt verme işleminin sonunda plaka bilgisini de ihtiva eden ÖKC fişinin cihaz yazıcısından otomatik olarak çıkması şarttır. Taşıtlara yapılmayan (bidonla, varille ve benzeri) her türlü akaryakıt satışında plaka numarası yerine ödeme kaydedici cihazın ilgili modülüne "PLAKASIZ" ifadesi ile müşterinin Adı-Soyadı/Unvanı ile TCKN/VKN bilgileri girilmelidir.

b) Mali bilgileri içeren ÖKC fişleri ile bankacılık işlemine dair bilgileri içeren banka POS harcama belgesi "YN Pompa ÖKC'lerden Düzenlenecek Fiş ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda tanımlanan bütünleşik fişe uygun olarak üretilenektir. Bankacılık bilgilerini de ihtiva eden ÖKC fişleri ile banka pos harcama belgesinin işyeri nüshası sadece YN Pompa ÖKC'nin yazıcısından basılacaktır. Bütünleşik fiş düzenleme zorunluluğu, bu zorunluluğa ilişkin ynokc.gib.gov.tr adresinde yapılacak duyurunun yayımlanmasını izleyen 30'uncu günden itibaren başlayacaktır. Bu kapsamda banka ve benzeri kuruluşlar YN Pompa ÖKC üreticilerine, ÖKC ve EFT-POS arasındaki iletişimin sağlanması hususunda gerekli teknik desteği sunmak zorundadırlar.

c) YN Pompa ÖKC'ler, GMP'lerde¹ ve "YN Pompa ÖKC'lerden Düzenlenecek Fiş ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda format ve standartları tanımlanan fişleri ve raporları oluşturabilecek ve ÖKC fişlerini satış işleminin tamamlanmış anda YN Pompa ÖKC'nin mali hafızasına ve EKÜ'süne² kaydedecek özellikte olmalıdır.

ç) YN Pompa ÖKC'ler, ilgili teknik kılavuz ve GMP'lerde belirtilen fişler ve raporlara ilişkin verileri, güvenliğini ve değişmezliğini sağlayacak şekilde doğrudan ve/veya ÖKC TSM'leri aracılığıyla anlık ve/veya periyodik olarak Hazine ve

¹ GMP: Pompa ÖKC'lerin; ÖKC TSM'leri, Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı BİM ve çevre birimleri ile güvenli iletişimini ve fiş, mali raporlar, olay kayıtları ve benzerlerinin mesajlaşma yapısını içeren ve Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan güvenli mesajlaşma protokol dokümanı

² EKÜ: Elektronik Kayıt Ünitesi

Maliye Bakanlığı /Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e³ elektronik ortamda gönderebilecek özellikte olmalıdır.

d) YN Pompa ÖKC'ler, yetkisiz müdahaleleri engelleyecek fiziki ve elektronik mühür sistemine sahip olmalı ve yetkisiz müdahale girişimlerini algılayarak ÖKC TSM'lerine⁴ ve Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e elektronik ortamda bildirebilecek özellikte olmalıdır.

e) YN Pompa ÖKC'lerin mali hafızaları, YN Pompa ÖKC tarafından düzenlenen fişler ile "Z-Gün Sonu Raporları"nı asgari olarak 10 yıl süreyle saklayabilecek şekilde ilgili teknik kılavuzda belirtilen kapasiteye sahip olmalı ve YN Pompa ÖKC'ye uygulanan fiziki mühür tahrip edilmedikçe çıkartılamayacak şekilde, cihaz şasisine sabitlenmelidir. Sabitlenen mali hafızaların dolması veya arızalanması halinde, mevcut mali hafıza ÖKC üreticileri ve/veya yetkili servisleri marifetiyle detaylı tutanak tanzim edilmek suretiyle sökülmelidir. Yeni mali hafıza da fiziki mühür uygulandıktan sonra cihaz şasisine takılmalıdır. Bu suretle sökülen eski mali hafıza, fiziki mühürle mühürlenmiş bir kap veya torba içinde muhafaza altına alındıktan sonra düzenlenen tutanakla birlikte mükellefe teslim edilmelidir.

f) Teslim alınan tutanak ve mali hafıza biriminin muhafaza ve ibraz süresi boyunca muhafaza edilmesi ve talep edilmesi halinde yetkili birimlere ibraz edilmesi zorunludur. YN Pompa ÖKC'lerin takibini sağlamak ve yetkisiz müdahaleleri önlemek amacıyla söz konusu tutanak bilgilerinin ynokc.gib.gov.tr internet adresinde yayımla-

nan teknik kılavuzlarda yer alan usul ve esaslara göre ÖKC üreticileri ve/veya yetkili servisleri tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirilmesi zorunludur.

g) YN Pompa ÖKC'ler dış hava şartlarında çalışabilir nitelikte olmalı ve bu durum Türk Standartları Enstitüsü testleriyle doğrulanmalıdır.

ğ) YN Pompa ÖKC'ler muhtemel patlayıcı ortamda kullanılan teçhizat ve koruyucu sistemler ile ilgili mevzuatta belirlenen muhtemel patlayıcı ortamlarda çalışabilecek özelliklere sahip olmalı ve ilgili testlerden başarıyla geçmelidir.

h) YN Pompa ÖKC, pompa ünitesi ve EPDK mevzuatı gereğince kullanılmakta olan istasyon otomasyon sistemleri arasındaki iletişimi sağlayan ABÜ, YN Pompa ÖKC'nin mühürlü bölümünün içinde ayrı bir donanım veya YN Pompa ÖKC ile bütünleşik (yazılımsal veya donanımsal) olmalıdır.

ı) YN Pompa ÖKC'nin ABÜ'sü⁵ ile pompa ünitesi ve EPDK mevzuatı gereğince kullanılmakta olan istasyon otomasyon sistemleri arasındaki iletişim, pompa ünitesindeki merkezi işlem birimi (CPU), totalizatör ve benzeri satış miktar bilgilerini tutan donanımların değişimlerini anlayacak ve takip edecek şekilde, GMP-3 veya ÖKC üreticileri, ABÜ üreticileri, pompa üreticileri ile otomasyon firmaları tarafından geliştirilen güvenli ve şifreli iletişim protokollerine göre sağlanmalıdır. Bu kapsamda pompa üreticileri ve/veya yetkili servisleri de ÖKC üreticilerine, YN Pompa ÖKC ve pompa ünitesi arasındaki iletişimin sağlanması hususunda gerekli teknik

³ BİM: Bilgi İşlem Merkezi

⁴ ÖKC TSM: YN Pompa ÖKC bilgilerinin (üretim, aktivasyon, hurdaya ayırma, devir, bakım ve benzeri işlemlere ait) takip edilmesi, bu cihazların üreteceği fiş veya rapor bilgilerinin Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen teknik standartlara uygun olarak gizlilik ve güvenliği sağlanarak toplanması, saklanması, işlenmesi, anlık ve/veya periyodik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e iletilmesi, mükellefler ve ÖKC üreticilerine sunulması ve raporlanması hizmetlerini gerçekleştirmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığınca yetkilendirilecek Akaryakıt Pompa Ödeme Kaydedici Cihazlar Terminal Servis Merkezleri

⁵ ABÜ: Pompa ÖKC ile pompa ünitesi ve otomasyon sistemi arasındaki iletişimi sağlayan ara birim ünitesi

desteği sunmak zorundadırlar. YN Pompa ÖKC ile pompa ünitesi arasındaki bağlantı doğrudan (YN Pompa ÖKC mühürlü bölümü içinde yer alan ABÜ üzerinden) olacak, ikisi arasında herhangi bir aparat, dönüştürücü veya benzeri bir cihaz bulunmayacaktır.

i) YN Pompa ÖKC'nin mühürlü bölümü içinde yer alan ABÜ ile güvenli iletişim sağlayamayan veya iletişimi donanım arızaları ve benzeri sebeple kesilen pompa ünitelerinin (manuel veya arıza moduna alınması durumları dahil) güvenli iletişim sağlanıncaya veya arıza giderilinceye kadarki süreçte herhangi bir şekilde (başka bir pompa YN Pompa ÖKC ile bağlantısının gerçekleştirilmesi hali hariç) akaryakıt verme işlemini gerçekleştirmemesi gerekmektedir.

j) Pompa ünitesinin YN Pompa ÖKC ile haberleşen donanım birimlerinin değişim işlemine tabi tutulması halinde ÖKC yetkili servislerine tutanak ile bilgi verilmesi zorunludur. Değiştirilen donanımların YN Pompa ÖKC ABÜ'sü ile iletişimlerinin (pompa CPU'suna ilişkin temel parametrelerin YN Pompa ÖKC'de kayıt altında tutulması ve izlenmesi suretiyle) sağlanması ÖKC üreticileri ve/veya yetkili servisleri ile pompa üreticileri ve/veya yetkili servislerinin sorumluluğu altında bulunmaktadır.

k) YN Pompa ÖKC'ler, YN Pompa ÖKC'nin mühürlü bölümü içinde yer alacak olan ABÜ aracılığı ile akaryakıt istasyonlarında EPDK mevzuatı gereğince kullanılmakta olan istasyon otomasyon sistemleri ile GMP-3 veya ÖKC üreticileri ve otomasyon üreticileri tarafından geliştirilen güvenli ve şifreli iletişim protokolleri ile haberleşmek zorundadır.

l) YN Pompa ÖKC'ler, mali yazılımlarının güncellenebilmesi, parametrelerinin yüklenebilmesi, yaşamsal durumlarının takip edilebilmesi bakımından ÖKC TSM'leri tarafından uzaktan yönetilip izlenebilmelidir.

m) YN Pompa ÖKC'ler, bu fıkra da belirtilen özelliklere ilave olarak ynokc.gib.gov.tr adresin-

de yayımlanacak teknik kılavuzlarda belirtilen asgari teknik özellikleri de haiz olmalıdır.

● **YN Pompa ÖKC'ye Geçiş Zorunluluğu**

Mez kur Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Hazine ve Maliye Bakanlığınca onaylanan ve halihazırda kullanılmakta olan;

a) EKÜ'süz EN Pompa ÖKC'lerin en geç 30.06.2022 tarihine kadar,

b) EKÜ'lü EN Pompa ÖKC'lerin en geç 31.12.2023 tarihine kadar,

YN Pompa ÖKC'lerle değiştirilmesi zorunludur.

Anılan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Hazine ve Maliye Bakanlığınca onaylanan ve halihazırda kullanılmakta olan; EKÜ'süz EN Pompa ÖKC'lerin bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, EKÜ'lü EN ÖKC'lerin ise 01.01.2022 tarihinden itibaren akaryakıt istasyonu işletmeleri tarafından üçüncü kişilere satışı veya devri yapılamaz.

01.01.2022 tarihinden itibaren EN Pompa ÖKC'lerin üretimi, ithali, mühür lenmesi ve satışı yapılmayacaktır.

● **Yeni Açılacak Akaryakıt İstasyonlarında YN Pompa ÖKC Kullanma Zorunluluğu**

Tebliğin yürürlük tarihi ile 01.01.2022 tarihleri arasında yeni mükellefiyet tesis edilmesi (köl halinde devir dahil) veya şube işyeri açılması durumunda, mükellefiyetin tesis edildiği, şube işyerinin açıldığı veya devir tarihinden itibaren en geç 60 gün içerisinde bu işyerlerinde YN Pompa ÖKC'lerin kullanılması zorunlu olup, belirtilen süre içerisinde henüz onay verilmiş YN Pompa ÖKC bulunmaması halinde ise EKÜ'lü EN Pompa ÖKC'lerin kullanılması zorunludur. Ancak bu süre içerisinde fiilen akaryakıt satışına başlanması durumunda ise satışa başlamadan önce bu zorunluluk başlayacaktır.

Tebliğin yürürlük tarihi ile 1/1/2022 tarihleri arasında satın alınan EKÜ'lü EN Pompa ÖKC'le-

rin 31.12.2023 tarihine kadar YN Pompa ÖKC ile değiştirilmesi zorunludur.

01.01.2022 tarihi ve sonrasında mükellefiyet tesis edilmesi veya şube işyeri açılması durumunda mükellefiyetin tesis edildiği veya şube işyerinin açıldığı tarihten itibaren en geç 60 gün içerisinde bu işyerlerinde YN Pompa ÖKC'lerin kullanılması zorunludur. Ancak bu süre içerisinde fiilen akaryakıt satışına başlanması durumunda satışa başlamadan önce bu zorunluluk başlayacaktır.

Pompa ÖKC'lerden gerçekleştirilen satışların elektronik ortamda Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirim zorunluluğu

YN Pompa ÖKC'lerden (Bu Tebliğin diğer maddeleri kapsamında kullanılmasına izin verilen EN Pompa ÖKC'ler dahil) gerçekleştirilen satışlara ilişkin ilgili teknik kılavuzlar ve GMP'lerde tanımlanan fiş, rapor veya diğer bilgilerin elektronik ortamda doğrudan ya da ÖKC TSM'leri aracılığıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı /Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e aktarılması zorunludur.

Aktarım zorunluluğu bulunan fiş, rapor veya diğer bilgilerin Hazine ve Maliye Bakanlığı /Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e aktarım zamanını (anlık ve/veya periyodik), aktarım yöntemini (doğrudan veya ÖKC TSM'leri aracılığıyla) ve aktarıma ilişkin diğer usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ynokc.gib.gov.tr adresinde yapacağı duyurular ile belirlemeye yetkilidir.

Aktarım zorunluluğu getirilen bilgilerin, ÖKC TSM'leri aracılığıyla gönderilmesinin belirlenmesi durumunda; bu bilgilerin zamanında, eksiksiz ve belirlenen format ve standartlarda Hazine ve Maliye Bakanlığı /Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e elektronik ortamda gönderilme sorumluluğu ÖKC üreticileri ile birlikte ÖKC TSM'lerine aittir. YN Pompa ÖKC'lerin bağlı oldukları ÖKC TSM'leri ile sürekli çevrim içi bağlantılı olmasının sorumluluğu akaryakıt istasyonunu işleten **mükellefe aittir.**

● ÖKC TSM'lerinin Yetkilendirilmesi İle Çalışma Usul Ve Esasları

Gelir İdaresi Başkanlığı, YN Pompa ÖKC bilgilerinin (üretim, aktivasyon, hurdaya ayırma, devir, bakım ve benzeri işlemlere ait) takip edilmesi, bu cihazların üreteceği fiş veya rapor bilgilerinin Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen teknik standartlara uygun olarak gizlilik ve güvenliği sağlanarak toplanması, saklanması, işlenmesi, anlık ve/veya periyodik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı/Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e iletilmesi, mükellefler ve ÖKC üreticilerine elektronik ortamda sunulması ve raporlanması hizmetlerini gerçekleştirmek üzere niteliklerini belirleyeceği kuruluşları ÖKC TSM olarak yetkilendirebilir.

Gelir İdaresi Başkanlığı, ÖKC TSM olarak yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişilerde bulunması gereken nitelikleri, başvuru, test, değerlendirme, izin, onay, güvenlik, denetim ve sorumluluğa ilişkin usul ve esaslar ile ÖKC TSM'ler tarafından uyulması gerekli diğer kural ve standartları ynokc.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak teknik kılavuzlarla belirlemeye ve yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişilerin faaliyetlerinin izlenmesi, denetlenmesi, yetkilendirmenin sonlandırılması ve bunların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

ÖKC TSM'ler, YN Pompa ÖKC'lerin takip edilmesi, yönetilmesi, YN Pompa ÖKC mali yazılımlarının güncellenmesi, yazılımsal parametrelerinin yüklenmesi, YN Pompa ÖKC fiş ve raporlarının Hazine ve Maliye Bakanlığı /Gelir İdaresi Başkanlığı BİM'e GMP'lerde belirlenen şekilde anlık ve/veya periyodik olarak doğrudan veya Gelir İdaresi Başkanlığınca izin verilmesi durumunda kendi üzerinden aktarılması, YN Pompa ÖKC'lerden iletilen olay (log) kayıtlarının gerekli aksiyonların ivedilikle alınması için ilgili ÖKC üreticisi ve/veya yetkili servislerine elektronik ortamda iletilmesi ve sonuçlarının izlenmesi ile YN Pompa ÖKC'lere ilişkin verilerin ilgili mükellefler ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na elektronik ortamda

raporlanması ve sunulması hizmetlerini yerine getirmeye yetkilidirler.

● **Cezai Müeyyide**

527 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket eden veya belirlenen sürelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyen mükellefler, ÖKC üreticileri/yetkili servisleri, ÖKC TSM'leri, akaryakıt pompa üreticileri/pompa üreticisi yetkili servisleri ile banka ve benzeri kuruluşlar hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ilgili ceza hükümleri uygulanır.